

BRÖSARP - MED NATUREN SOM LOCKBETE ÅRSBERÄTTELSE FÖR 2012

EU-finansierade *Brösarp – med naturen som lockbete* är ett tvåårigt Leaderprojekt som drivs med stöd från Tomelilla kommun, Sparbanken Syd och ideellt arbete av bybor och medlemmar i bygdens föreningar. Projektägare är Brösarps Byagille. Ett år har gått och ett knappt år återstår. Vad har hänt och hur har det gått? Och hur väl har vi uppnått målen hittills? Här summerar vi det första året.

MÅL

Syftet med projektet är att främja en sund åldersstruktur i bygden genom att stärka attraktionskraften gentemot barnfamiljer. Ett bra serviceutbud även i framtiden kräver en positiv återväxt. I projektplanen (2011-11-01) formulerades tre huvudmål att nå innan projektidens slut.

1. Brösarpsbygden ha ett etablerat varumärke kopplat till natur, miljö och friluftsliv. Varumärket ska vara förankrat i bygden och tydligt för besökare. Tyngdpunkten ligger på målgruppen barnfamiljer.
2. Totalt 15 nya barn ha tillkommit till Brösarpsbygden och utgjort ett större underlag för förskola/skola i Brösarp. Detta i sin tur säkrar serviceutbudet i bygden.
3. Graden av närodlat/närproducerad mat ha ökat i traktens storkök. Detta inkluderar förskola/skola, serviceboende samt i möjlig mån restauranger och kaféer.

VAD HAR HÄNT?

Förskola och skola

En ny avdelning med Friluftsfremjandets I Ur och Skur-pedagogik startade den 10 januari 2012 på Utsiktens förskola under namnet Skogsmusen. Med hjälp av ideellt engagerade föräldrar byggdes under våren ett vindskydd där barnen ska sova middag i anslutning till förskolans lokaler. På den officiella invigningen den 24 maj (Förskolans dag) deklarerade skolchefen Jonas Åkesson och rektorn Ann-Kristin Montán att framtidsvisionen är att *bela* skolan, upp till årskurs 6, ska omfattas av I Ur och Skur-pedagogiken och få naturprofil. Projektet stöttar utvecklingen i förskolan kontinuerligt på flera plan.

Under invigningen fick barnen plantera taklök och äta taklökswok, vilket skapade medialt intresse och lockade familjer i andra delar av Skåne att kontakta skolan. En av familjerna har nu byggt hus i byn och placerat sitt första barn i Utsiktens förskola.

I september kompletterades taket med sitt ”gröna” dito. Taklök planterades tillsammans med gul och vit fetknopp, plockat från skolans omgivning och skänkt från välvilliga bybor. I samma veva byggdes en liten sandlåda av återvunna trädstammar från restaureringen av belysningen vid närbelägna ishockeyrinken.

Motionsslingor

Den blå motionsslingan (5 km) och den röda slingan (2,5 km) söder om Idrottsplatsen har märkts ut och skyltats så att bybor och besökare kan hitta exakt rätt, vilket tidigare varit ett stort problem särskilt för turister. Elljusspåret (1,75 km) är röjt från sly av Andrarums IF och har fått flis som ska köras ut så snart underlaget tillåter. Informationstavlor är planerade att sättas upp till våren, så snart Tomelilla kommun tagit fram en enhetlig grafisk profil som även ska användas i kommunens andra frilufts- och rekreationsområden.

Leder, spår och lägerplatser

Leder, spår och lägerplatser i bygden har statusuppdaterats och arbete pågår för att reda ut regelbunden skötsel, underhåll, upprustning, utveckling, mm. Projektet har via Brösarps Byagille erhållit 9 000 kr av Länsstyrelsen att restaurera den gula leden (Alunbruket–Haväng), ett engångskontrakt som planeras vara fullföljt i slutet av 2013.

Skidbacken Ornahög

I projektet ingår att stimulera intresserade föreningar i bygden till delprojekt och evenemang som gynnar målen med vårt projekt. Skidbacken och liften uppe på Ornahög vid Källagården har restaurerats av Brösarps Alpina Skidklubb, BASK, med privata medel utanför projektet. Vidare gav Sparbanken Syd föreningen ett stipendium på drygt 20 000 kr för inköp av pedagogiska hjälpmedel, snöredskap och renovering av ”toppstugan” (en arbetsbod som skänktes till föreningen av skolan).

I juli arrangerade BASK Sveriges första mästerskap i grässkidåkning, vilket lockade deltagare från yttersta världseliten i vanlig utförsåkning. Tävlingen fick ett väldigt stort medialt genomslag, ända upp i Norrland, och satte Brösarp på kartan.

BASK:s juniorer beviljades 20 000 kr i stöd från La Source, ett enklare Leaderstöd för unga, för att arrangera ett Mountainboard Camp i samarbete med Team Satisfied och Actionbolaget i augusti. Mountainboard, eller bergbräda på svenska, är ett slags snowboard att åka på utan snö eller ”offroad-skateboard”. Evenemanget var ett gratis endagsläger för alla, stora som små, som ville prova på att åka bergbräda och samtidigt etablerades ytterligare en unik aktivitet i vår del av världen.

Politikermöte

I projektets regi hölls ett politikermöte i skolans matsal den 16 oktober. Alla förstanamn på partierna i Tomelillas kommunfullmäktige var inbjudna för att diskutera fyra på förhand utvalda och angelägna frågor; egenlagad mat av närodlade råvaror i skola och äldrevård, cykelväg Brösarp–Kivik längs Rv 9, turistinformation och nybyggnation (alla centrala punkter i projektplanen). Såväl politiker som auditorium kunde förbereda sig väl inför frågorna genom ett digert underlag som sammanställts för mötet. Uppslutningen var stor bland både politiker och åhörare. Dryga hundratalet lyssnade till hur en tämligen enhetlig politikerkår var överens om att det behövs en säker cykelled mellan Brösarp och Kivik.

Renare vägrenar

I april initierades ett delprojekt som inte hade tidigare förankring i projektplanen. Byalagen i Eljaröd, Bertilstorp och Andrarum gick gemensamt ut och samlade upp skräp från vägrenarna. Arbetslag gick mot respektive grannby och möttes halvvägs av arbetslag från mötande grannbyn. Totalt rengjordes närmare 12 km på sträckorna Brösarp–Eljaröd–Andrarum–Bertilstorp. Högsta-Christinehof samlade in sopsäckarna på sträckan Eljaröd–Bertilstorp och Tomelilla kommun på sträckan Eljaröd–Brösarp, vilket var den mest nedsmutsade delsträckan med 20 proppfulla sopsäckar plus diverse annat skrymmande bråte. Tanken är att städiden ska leva vidare och att fler byalag ska ansluta för varje år som går.

Ishockeyrinken

Den gamla ishockeyrinken från 1960-talet har fått en välbehövlig ansiktslyftning tack vare ett kommunalt bidrag på 25 000 kr via Brösarps IF. Under sommaren samlade en kommunal sommarjobbare under BIF:s försorg ihop flera kubik jord, skräp och ogräs från området och under hösten fortsatte arbetet med att byta ut trasiga bräddor och dra ut rostiga spik (ca 5 000 st). Nya spelarluckor och ”ismaskinsportar” är på plats liksom nysnickrade bänkar att sitta på. Trelleborgs AB har sponsrat med ca 20 meter gummimatta att byta om på och till sommaren kommer sargen att rötskyddas med sk Roslagsmahogny. Tack vare kraftig rabatt från vägmålningsföretaget Cleanosol kommer asfalten att vitmålas för att vintertid reflektera bort solens värme.

Det ånyo traditionsenliga ishockeyderbyt mellan Brösarp och Maglehem är ytterligare ett arrangemang som gett eko i hela landet. Derbyt har blivit en folkfest som engagerar båda byarna och har en stor potential att bli en regional angelägenhet. Fyrtioalet spelare slöt upp för sina byar och uppåt trehundra åskådare var på plats och njöt av glad stämning, gratis blåbärsoppa och varm korv, och närodlad ishockey.

Dagen efter hölls ishockey- och skridskoskola för närmare femtio barn. Stöd och undervisningsmaterial erhöles via Tre Kronors hockeyskola och hockeykonsulenten och Peter Sundström, tidigare NHL-proffs och världsmästare, som besökte rinkens och barnen. Både derbyt och hockeyskolan är bra evenemang att värna om i framtiden.

Den grupp som genom projektet renoverat rinkens och genomfört evenemangen är sedan den 27 januari 2013 en hockeysektion inom Brösarps IF med ansvar för rinkens, vilket förenklar framtida renoveringar och aktiviteter. I början av februari besökte Tre Kronors förbundskapten Pär Mårts hockeyrinken för att belysa avsaknaden av konstfrusen isbana i sydöstra Skåne, något han anser att Tomelilla kommun borde komplettera rinkens i Brösarp med. Detta tror förbundskaptenen skulle locka fler barnfamiljer att söka sig till Brösarp och Tomelilla kommun.

Fototävling för Brösarpssouvenir

I samband med Brösarpsdagen i september utlystes en fototävling för att skapa en Brösarps-souvenir på temat Brösarps backar. Tanken är att skildra bygdens mest kända attribut (inte bara norra och södra backarna, utan *alla* backar) från sina bästa sidor i form av ett memoryspel som turister kan köpa det som minne och bybor/föreningar kan använda som gåva i olika sammanhang. En del fotografier har skickats in men många fler behövs för ett varierat underlag.

En sajt/portal för Brösarpsbygden

I projektplanen beskrivs och refereras det på flera ställen till en gemensam sajt/portal för hela bygden. På denna är det tänkt att tillhandahålla bl a information och tips om Brösarpsbygden som destination för både boende och besökare. Ett första steg mot denna portal togs i januari 2013 då en grundstomme på fyra för ändamålet kompetenta personer åtog sig att påbörja uppgiften. Under 2013 ska grunden byggas till portalen samtidigt som förhoppningsvis fler ansluter till utvecklingsgruppen. När sajten är klar att lanseras ska samma grupp övergå till att administrera sidan i egenskap av ideella redaktörer. Denna grupp är planerad att tillsammans med själva portalen lyda under Byagillet, dock som fristående och autonom, då projektet är slut.

HUR HAR DET GÅTT?

Det första huvudmålet med projektet är att ge Brösarpsbygden ett etablerat och tydligt varumärke kopplat till natur, miljö och friluftsliv, med tyngdpunkten på målgruppen barnfamiljer. Detta mål har hittills nåtts över förväntan. Medialt har *Brösarp – med naturen som lockbete* varit en mycket stor succé. Under 2012 har ortsnamnet figurerat mer än någonsin i media över hela landet i samband med de evenemang som genomförts inom ramarna för projektet. Totalt rör det sig om 4 tv-inslag, 12 webb-tv-inslag, 10 radioinslag, 41 artiklar i dagstidningar och tidskrifter (varav 2 med löpsedlar). Omräknat i pengar har projektet hittills fått ”gratisreklam” i media till ett värde av drygt en miljon kronor, exempelvis motsvarar en halvsidesannons i Expressen 99 000 kr (artikeln Derbyafesten 2013-01-26, nådde 945 000 läsare). Exponeringen av våra aktiviteter och idylliska natur, gentemot framför allt det folktätare västra Skåne, är viktig för att bygden ska kunna vara med i konkurrensen om barnfamiljer som överväger att flytta ut på landsbygden. Projektets aktiviteter når även en stor skara via Facebooksidan www.facebook.com/Brosarp, där inläggen exempelvis nådde 7 525 personer under vecka 4, 2013 (största åldersgruppen 35–44 år).

Andra huvudmålet är att totalt 15 nya barn ska ha tillkommit till Brösarpsbygden under projekttiden 2012–2013 och utgöra ett större underlag för förskola/skola i Brösarp. Under 2012 har det tillkommit 8 barn i förskolan och 3 barn i skolan, och det totala antalet skol- och förskoleelever var 81 vid höstterminens slut. Den 1 februari 2013 var 658 personer (90 i åldersgruppen 0–18 år) mantalsskrivna i Brösarp tätort, i omlandet utanför byn 446 personer (58 i åldersgruppen 0–18 år).

Det tredje och sista huvudmålet är att öka graden av närodlad/närproducerad mat i traktens storkök, framför allt i skola/förskola och äldreomsorgen. Projektet har främst lobbats på politisk nivå genom politikermöte där vi åskådliggjorde hur andra kommunala skolor genom egenlagad skolmat lyckats öka antalet rätter, öka andelen närodlade och ekologiska råvaror, samtidigt som sjukfrånvaron bland kökspersonalen sänks, barnen äter mer och kommunen faktiskt sparar pengar. På denna punkt behövs med arbete och lobbying gentemot kommunens politiker och tjänstemän.

Hittills i projektet har egeninsatsen från ideellt arbete genererat ca 147 000 kr och från offentliga resurser ca 37 500 kr. I projektplanen är målet satt ännu högre, vilket det i verkligheten också är. Anledningen är att det har varit svårt att i praktiken få alla inblandade att timrapportera vid varje enskilt tillfälle. Förhoppningsvis kan projektet lyckas med detta bättre under 2013.

En del justeringar har gjorts i tidsplanen, där några delprojekt startats tidigare och andra fått senare begynnelse datum. I det stora hela förlöper dock projektet i stort sett som planerat och de förväntade resultaten uppnås. Avslutningsvis kan vi konstatera att projektet hittills motsvarat förväntningarna i högre grad än vi hade vågat hoppas på.

Brösarp 9 februari, 2013

Fabian Rimfors
Projektledare

Gunbritt Johansson
Ordförande projektgruppen

Projektgruppen består av:

Gunbritt Johansson (ordförande), Fabian Rimfors (projektledare), Ann-Kristin Montán (rektor Brösarps skola), Malin Rimfors (sekreterare och förälder), Elna Jolom (förälder), Inga-Lill Johansson (Brösarps Byagille), Cathrine Kronvall (pedagog). Tomelilla kommun representeras växelvis av: Helena Berlin (kommunstrateg), Ann-Ekwall (kommunikationsansvarig), Charlotte Lindström (kommunekolog), Håkan Berggren (planeringsingenjör).

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling, Europa
investerar i landsbygdsområden

BRÖSARP - MED NATUREN SOM LOCKBETE EKONOMISK REDOVISNING FÖR 2012

2012-01-29- 2012-12-31

Intäkter¹	Summa
Bidrag Leader (Jordbruksverket)	225 172
Bidrag Leader (LAG)	63 488
Sparbanken Syds stiftelse	57 000
Totalt	345 660 kr

Utgifter	
Löner	163 000
Arbetsgivaravgifter	46 089
Övriga arbetsgivaravgifter	8 581
Körersättning	3 049
Telefoni och porto	2 500
Spårrområdestavlor/kartor	240
Vindskydd/matplats	26 637
Möteskostnader	1 138
Arbetsdator	6 039
Totalt	257 273 kr

Rörelseresultat²	88 387 kr
------------------------------------	------------------

Egeninsats³	
Offentliga resurser	37 500
Ideella resurser	147 000
Totalt	184 500 kr

¹ En del punkter i projektplanen genomförs via andra föreningar, varför dessa medel ej redovisas här, såsom kommunalt bidrag till ishockeyrinken via Brösarps IF och stipendium till Brösarps Alpina Skidklubb.

² Brösarp – med naturen som lockbete löper över två år varför ett momentant överskott i rörelseresultatet, i väntan på att förbrukas enligt projektplan, ej är att likställa med någon form vinst.

³ Egeninsatsen utgörs av arbetstimmar omräknat i motsvarande summa pengar.